

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Diumenge 23 de Juliol de 1899

Núm. 3.322

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, 300 Ptas. 1/2
6 mesos, 1.500 Ptas. 1/2
12 mesos, 3.000 Ptas. 1/2
provincies trimestres, 1.000 Ptas. 1/2
Estranger y Ultramar, 1.500 Ptas. 1/2
Annulla, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

de continuades curacions y d' una
adeptació general, son les millors
probas pera demostrar que
es lo millor remey pera combatre per crò-
nica y rebelde que sia tota classe de...

TOS

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

Costums típics de Reus

Fira de Santa Marina. — Fira de Sant Jaume.
La anada a Misericordia (ermiteja que s' troba a un kilòmetre de nostra ciutat y ahont se venera aquesta verge) es una de les costums més típics de Reus. La diada de Santa Marina (18 de Juliol) s' instal·la en dos espais ambients de davant de l' ermiteja, una munió de parades de quincalla, barracas de begudes y especialment barracas ahont s' venen les tradicionals rosquilles de s'bor exquisit, atractiu casi a tot dir principalment aquesta festa. La gent de nostre poble seguint costum inveterat avans de trencar l' auba s' encamina ja vers la ermiteja per l' ample passeig que hi porta y ja desde aquell moment la animació no para. Tot lo dia van venent gent ab els seus paquets de rosquilles y ls xavalos ab joguinas. Així va passant tot lo dia fins al vespra, després de seper ho e en que la animació es indescriptible. Lo passeig casi no pot engolir la ageració que van y venen. Però alia ahont la animació arriba al colmo es a Misericordia, en la passa que hi ha davant de la ermiteja y demés ambients. Allí si que es materialment impossible donar ni un pas de gent s' empeny, trepitjades per aquí, trepitjades per allá, tot aixó en mitj d' una calor infernal y soroll aixordador de xiulais y cridoria. Las fadrinas y tadrins van adalaras l' un darrera l' altre tement perdre lo promés o promesa, desrollantse escenas verdaderament cómicas. Aixó demostra que a creu en aquella cansó popular, que diu:

En festa tan sonyalada
ves noyá a Santa Marina
que si enguany hi vas fadrina
l' any que vé hi t' iras casada.

Avans lo bullici que avuy hi ha no hi erase feya la cosa més seria, se feya un aplech, una romeria en tota forma. La gent en loch de caminar y mouer xibarrí s' assentava per aqueles terras y menjavan rosquilles y cocas en mitj de la major tranquilitat y gaudint los plahers d' aqueles bonichs lochs y la fresca de la nit. L' objecte principal no era lo menjar rosquilles y fer broma sino que s' hi anava per devoció a Santa Marina y a la Verge de Misericordia. Avuy la romeria a la ermiteja se fa al istil madrileny, l' únich que hi manca son los balls; puig que lo demés casi hi es tot; desde ls cavallets a las barracas de begudes.

Avuy han desaparegut las típicas gruellas que enllumenavan lo passeig y que produhian un efecte de llum encantador en mitj la verdor de s' arbres, haventhi en son loch fanals ab llums de porroli que fan una llum débil, esblaymada, produhint un efecte trist, melancólich y que contrasta ab la animació que arreu s' observa.

Nostre poble celebra la fira principal en lo dia 25 de Juliol, festivitad de Sant Jaume.

Poca cosa podré dir de la mateixa ja que no es sino un mercat en gran per l' istil del que descrihia en l' anterior article. La única novetat que hi ha son las parades de quincalla que s' posan en la plassa omplintse casi la meytat y colocadas ab convenient simetria pera que formin carrers per ahont tranzite la gent quen va a seguir la fira. Avens aquestas parades s' instal·lan en los porxos de la plassa, pero era una gran incomoditat ja que la gent apenas podian caminar per alí donat lo poch loch que quedava. Aquesta fira anys endarrera se conceiria per la fira de las sibecass. No sé cert perque se la anomenava aixís, més segons detalls que he pogut adquirir era perque s' presentava al mercat molta gent que venian aquesta classe d' articles que servien per reclamar per la cassa y ls cassadors, se firaven una sibeca, aixís com los noys se firaven un jugueta. Avuy aixó ha desaparegut casi per complet, aixís com també los venedors de cressca que s' posavan ab sas gerras plenas de dita substancia a costat de Casa la Ciutat provehint als cassadors que s' dedicavan a eparar al beure y que allavors abunda-

van més que avuy. Una de las cosas que dona també caracter a nostra fira es lo merest d' animals que regularment se loch en la plassa de la Llibertat. Alif es de vendre aquella estesa de cavalls y mulas, ab los seus emos corresponents que son gitanos de totas parts: tipos fins repugnants; alguns d' ells van ab cos de camisa, espitregas ensenyant son pit negre, ab aque la cara farrenya ceirats p' el sol, amb aquells riuxos que ls hi cauhen demunt las espallas amb aquella parla estranya, fent tots los papers de l' auca pera enganyar al pobre comprador. Las escenas que s' desrollan son verament enc sadoras y divertidas.

Molts anys pera donar mes animació a la fira s' organisan festejos extraordinarios que fan vindre molta gent. Ord nariament la fira de Reus es bastant monótona y com que dura vuit dias al cap d' un parell que esta instal·lada ja casi no ns en adonem.

Las festas ordinarias que s' fan anyalment no tenen cap atracció. Consisteixen en balls y concerts en las societats, carreras de bicicletas organizadas per lo «Club Velocipedista», alguns anys funció al teatro. Es també aquesta una de las diadas en que l' «higiffe» de Reus se dona ti a per l' a al cap tart en lo passeig de Mata, donat a aque la hermosa via un aspecte encantador de vida y cor.

Afegint a tot aixó las fets as religios as que se celebran y que resul an molt unidas, queda pintat a grans pinzelladas y sense cap detall nostra fira.

FERRÉ CAVALLE.

L' organista y l' manxayre

CUENTO

— Preguntant a un organista d' una iglesia de ciutat lo nom del que va compondre la missa que va tocar en uns funerals solenns que foren molt celebrats, respongué prest lo manxayre d' entente una importancia gran:

— La missa qu' hem tocat era la de Requiem de n Mozart.

— Aixís que sols van quedar-se organista y bordegás,

— Aquell dibentú enfadat: d' aquell dibentú enfadat: — Siga l' última vegada que responguis en tal cas, perquè jo sol toco l' orga.

— Ho sents beneyt del cabas?

— Venis aquí que un altre dia, per més que anés teclajant l' organista no podis ni una nota fer sonar.

— Qué no manxas, trós de quoniam? digué al manxayre.

— Veurá; respongué l' marrech ab solta: Com digné dias passats qu' es tot sol qui toca l' orga, que n treuré, donchs, de manxar?

J. BARBANY.

Impresions de viatge

May com lo dia que vaig enar y vindre de Toledo he sentit tant l' aubada y la posta, perque may com aquell dia he aprofitat la llum per veurer bellessas y la fessor per somniarme, y he desperat ab tanta alegría y e' he adormit ab tan trista anyoransa.

Als que no estiman l' Art, me sembla que al recordar o sentir esmentar a Toledo, els hi deura vindre present las espantas que en la enomanada fabrica allí existent se poden comprar. Pero no aixís els que l' estiman com l' esqímam los cinch companys que várem anar a visitar la imperial ciutat, impacients, ab totas

las ilusiones del qui espera gaudir un plaher desconegut. A nosaltres ens recorda, avans que sas altres bellessas, las que deixa l' pinsell del inolvidable Greco, que no tenen preu ni s' poden comprar. Aquell pinsell es la espasa famosa d' un gran guerrer del Art, que ha venut dificultats, que ha destrahit escolars, fet revolucions y proclamá la llibertat artistica. Son triomf se escampá per tot lo món, sembrant llevor de recordanga eterna, omplint las páginas més gloriosas en la historia del Art.

Una nena plorant, va ser lo primer que vegí al comensar a trepitjar la terra toledana. Plorava sota un cel nublós y trist, lo mateix que sos ulls guarnits de llágrimas. Oa las llágrimas, son una pleja aconhortadora que cau per tota la terra, y per arreu de la mateixa significació, es un llenguatge de singlots y sospirs que tothom l' enten, perque tothom, nasqué parlantol.

Fent camí, recordant aquell trosset de materia animada y comosa, ne vegí un gran tros d' inanimada é insensible; vegí un rey Wamba de pedra, una seriosa estatua per recordar sa existencia. Es troba vora la carretera que condueix al pont Alcantara, construht per los romans y adornat per la primavera, ab floretas grogas y blavas, nascudas entre las herbas arrapadas per las escietxas de las pedras torradas pel sol, malmeses per lo pas de nombrosos anys, y banyadas contínuament per las ayguas del Tajo, estan las que posaren per fonament del pont, que dona entrada a la ciutat dels recorts historics y dels recorts y realitats artisticas.

Recolzat en la barbacana del pont, contemplant l' hermós quadro que desde allí ofereix la naturalesa, estigé algun temps com los meus quatre amichs que sentiam bategar lo cor per l' entusiasme que tot alló produhix.

De sotte, com ayments arribats al poble ahont viu sa estimada, sentirem el desitj de veurer nostre ideal. El Greco, el Greco! cridarem tots a una y anárem depressa a la iglesia de Santo Tomé y en ella ontrárem tremolosos, ab la fé del bon peregrí vingut de llunyanas terras per cumplir una prometensa y resar al peu de la imatge que s' aparegué miraclosament.

Nosaltres també creyem un miracle del geni lo quadro que anevam a veurer (el famos enterro del Conde de Orgaz); entrárem tremolosos y respectuosament per buscar el sant de nostra devoció, l' aymada obra, per adorarla fervorosament, per besarla agonollats y per últim donarli nostra ofrens de gran admiració.

Sorpresos per lo rápit cambi de llum, de primer no varem veurer sino atapahidas ombres que penaren separantse y aclarintse a mida que nostra retina s' acostumá a la nova claror.

En lo precís moment que arribárem davant del famos quadro, las solemniais veus de l' orga esquinsaren lo silenci; sembla que hi hagués més llum y tot lo temple s' omplená de notas y cántichs, místicament entonats.

Sublim moment, forta impressió que jamay oblidaré!

Se tancaren dintre l' cor aquellas melodias y s' tancaren dintre ls nls aquells colors.

Las figuras del quadro s' destacaban com aparicions... senti tret, esgarrifansas de goig. Els meus companys, descolorits, en pur éxtassis res deyan.

Oh, el Greco! — exclamé no sé qui, — y després, com si resessim, acostante y separante del quadro comensárem a ferne e' orgis, que s' mblava acompavar y enaltir la música solemne.

A dir veritat estigé a punt de proposar als meus companys, cantar a chor un salm d' salabansas y de pujar a la trona y fer una predica parlant del genial Greco. Hi ha moments en la vida en que un home se sent criatura; hi ha moments en la vida que fins se sent boira.

Complacuts que tinguerem los ulls de contemplar aquella maravella, y convingut tornar a véurela, sortirem al carrer desitjosos de pogner comunicarnos ab lliure fora del entusiasme, nostre parer. Tots convinguerem en que l' «Enterro del Conde de Orgaz», es la millor obra de son autor, la més completa y la que sobrepuja a moltas y moltes de reputats artistas.

Com l'esmentat quadro, cap ens agrada tant dels que ns ensenyaren del mateix mestre, ab tot y ser verament notables.

Durant lo dia que visquérem per Toledo, no aparegué'l sol entre la nuvolada que cubrí lo firmament; aixís es que l'antiga ciutat tenia an tó sever y fins en certs llocs entrístidor. Alegrava una mica la predominant nota de cadmiu apagat, los nombrosos balcones guarnits ab torretas plenas de flors; més fins en aquest detall hi vaig notar serietat, puig totas las flors eran geranis, y per lo tant, la nota era monòtona y feya pensar ab simbolismes ó tradicions, que no volguí averiguarho per establirarme acás sufrir una nova desilusió.

Avans que las foscas boyras de la nit embolcallessin á Toledo, ja ns portava'l carril ràpidament á Madrid.

Sentí recansa y no sabia de qué. Mirant lo negrós paisatge que anava passant, de sopte hi vaig donar. Era que després d'haver admirat los quadros del Greco, després d'haverlos mirat per últim carinyosament, sentia necessitat de mirar ab tristesa la tomba del gran mestre elénich, existenta en la esglesia de Sant Bartolomé.

Mes góm pensar ab la mort del gran pintor, devant de sas obras, que son testimoni de sa vida immortal? ¿Cóm plorarlo si ab sos quadros ens ha deixat un consol grandíssim?

Los homes que com ell treballaren, es just, molt just que descansin. Lo geni es llum, y la llum s'ha d'extingir. Aixó anava á dir als amichs, pero no vaig gosar al donar-men de que ls quatre estavan silenciosos, cap ficats, á bon segur assaborint intimament los goigs d'aquell petit viatge, y, com ells, me vaig ensopear de córs per deixar més lliure l'anima.

Tancant los ulls se m'aparegué l'edifici de San Juan de los Reyes voltat de casas pobres com per posar en relleu sas riquesas y perfeccions que enclou dintre del més pur estil gótic, d'un gust refinadíssim.

Sortint d'admirar tanta maravella, se pateix al ficarse que de las pedras exteriors d'aquesta esglesia penjen com á trist recort, moltas cadenas que mortificaren als captius cristians deslliurats á la presa de Granada. Recordant aquest detall, Toledo me sembla una ciutat adormida per la mort que las aurenas que trobavam volant á ran de terra per los carrers, fossin corps cercant descomposats cadavres. Y una ciutat tranquila, felissa, plena de vida y amor entremitj de sas runas, al recordar los antichs patis y balcones animats per la gent que parla y riu ó canta voltada de nins, de flors y aucells danrats per lo sol, que torran las caras de las toledanas, fá que de las joves ressaltin més los negres ulls y ls sanguinosos llabis, fá que un las cregui fecundas, apassionadament amorosas y engelosidas.

Y fá també que las velas representin menys edat de la pue realment tenen, y demostrin haver passat una joventut potenta, en que gastaren existencia, més no la debilitaren.

Se m'aparegué també lo castell de San Servando, situat al cim d'un rocám y que, com los torons del Montserrat, fá l'efecte d'estar pròxim á caurer y rodolar fins al riu.

Després, com en apoteosis final, com esclat de recorts y sensacions, sense ordre ni llógica, vegí y sentí música y canis, matisats colors, cadenas y tombas, llabis tremolosos, ulls expressius, preus y espasas, núvols y rocós, flors y encens, aygua, cel, foscó y llum.

No m'ab greü conservar de Toledo un feble recort, com si l'hagués vist en passats somnis ó l'hagués vist quan era noy encara, perque aixís sento'l desitj de tornarhi, y tinch l'afalagadora esperansa de disfrutar, al ferho, emocións desconegudas.

HORTENSÍ GUÉLL. Reus Juniol 99.

Amor

¿De quantas classes n'hi há? (1)

A LA MEVA MARE

La matèria es una: las manifestacions de la matèria son infinitas. (LA CIENCIA)

¿Sembla mentida qu' aixó s'preguntí? Qué quantas classes d'amor hi há? Sols hi ha una classe; l'amor de mare, puig son los altres falsificats.

Mireu que passa ab lo vi gratíssim que cria á dojo lo Priorat; lo que al Oporto, Jerez y Málaga, Madera, Lácrima y taats y taats, que s'falsifican y s'adulteran y fins fabrican d'artificials.

No hi ha cap dupte, lo vi existeix; es un producte pur, natural; mes aquí assegura que té á la taula l'essencia dolça dels vinyals? Sols lo qui'l busca en la pampolada mare de l'liqui, qui'l ha piet; qui lo trassega, qui'l tren del cup y no fiantse d'estranyas mans, lo posa en botas; qui ovri l'aixeta y ompli l'ampolla que'l contindrà,

(1) Poesia que obtingué accésit en lo Certamen de Lo Liric.

Mireu lo jove que á sa estimada paradas dolças l'estan filtrant com filtra l'aigua goteta á gota per las esquerdas de lo rocám. ¿Penseu que busca juntar dos cors? Mental! Busca'l goig sensual! ¿Amor que sembla molt al de mare; pró no hi arriba; may será igual. ¿Porta la vena de la matèria y la matèria l'ha adulterat.

Aquell que busca en lo matrimoni, mes lo prossich que lo ideal, lo qui te dona perque la seus pares ab altres pares ho han arreglat y ab la pubilla s'uneix l'hereu, fent lligadura dos capitals, ¿podrá semblarse, ni de mil canas, al de la mare tant ferm y sant? ¿May de la vida! ¿Si aixó es carinyo, es un carinyo falsificat!

¿A que mentarvos amors mes febles, com per exemple lo de germans, si troyeriem analisantlos de res, mil kilos, d'amor un gram? ¿A que parlarvos de la excelencia, que molts proclaman, de l'amistat? Palla lleugera que'l vent s'emporta quand, envers d'ella, passa bufant, amor de pega que l'egoisme ab manyas feras ha fabricat;

amor que ns corca com una quera, plaga que ns porta lo desengany, lo que ns aüfega y ns asfixia, lo que ns destrós, lo vil, lo fals, grapa que apreta lo cor ab forsa, amor mentida, lo artificial! Sols en la mare (mareta meva!) l'amor puríssim se pot troyar; sols en la mare que n'as entranyas, dantmos sa vida, nos ha portat, sols en la mare que n'infantesa, á dar ensenya lo primer pas; sols en la mare que n'ha que ns cuida, si nostros cosas cauhen malalis; sols en la mare... ¿y á que seguirne si no pot esser amor mes gran?

Per xo m'estranya que algú preguntí que quantas classes d'amor hi há; sols hi ha una classe, lo de la mare, puig son los altres falsificats.

J. GONZALEZ y MURCIANO.

Anant de nit

Artistes? Fa llum; algún nuvolot que l'estre de la nit teix de blanc passa á corre-cuita per l'espai, com si fos lleuger hansom que'l vent empeny; en ma excursió passo per la Plaça d'En-Prim, en el precís moment en que lluny de sa llar retrunyen am só potent dotze hores; no se sent cap soroll; solzament arriben finesas á mi, mormois febles, incomprendibles, aegantits per lo misteri de la nit: els dos finals que queden encesos amb asmortuhida claror moguts per l'oreig, fan pampellugues; per les portes de las cases qu'encara n'están oubertes, ne surten sagites llamenoses, que van decandint i morint-se á mida que s'allunyen... ¿Quina nit més bonica per entoar un himne, per resar una oració!

Algunes notes confoses i separades, producte de l'afinació d'instrumentos de corda fereixen l'aire produint ones sonores: els pocs sers que ls passejen formen un cerole an el centre del qual hi queden sis musics cegos i ambulants; a una senyal convinguda se posan á tocar: es l'Intermezzo de «Cavalleria Rusticana». ¿Quin modo de fer-ho! Jo no se si se subjecten als preceptes, si s'amotllen a les regles am que ho han de tocar; me sembla talmant, que amb aquelles notes, surtia totas les penes i tristeses, ne brollin esperanças i que llurs animes s'estumeixin per enlairarse fins a les eterees regions de lo infinit... jells pobres! sens poguer veure qui ls escolta, qui d'ells ne fa cas, segueixen amb firmesa s'entusiasmen amb aquell crescut nombre d'arpegiades notes finesas a no recordar-se que ja van tres voltes qu'ho comensen.

Una veu humana, forta i potent s'ha deixat sentir amb un crit d'ole ja... Entre mitj del corrumput baf, del tuf d'andaluc, m'ha semblat veure-hi lo lladrar d'un gos trencant l'harmonia de la nit; la volada qu'emprenien sis animes nobles... ROMUL SALLERES.

CRONICA

Observacions Meteorológicas del dia 22 de Juliol de 1899 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 7 columns: Horas d'observació, Barometre aneroide, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Agua evap. en 24 h., Estat del cel, Obser. particular. Includes data for 9m and 3t.

Una calumnia, dos «tremendas» quatre ignocentadas

VARIAS PASSIONS MAL REPRIMIDAS

La calumnia es que á nosaltres nos treu á compte un cárrech; las tremendas la patent que ns expedeix de covari y la insinuació que arrenquem caretas; las ignocentadas la atribució que no ns podem donar pisio; y las passions mal reprimidas, la forma de la contesta.

Heus aquí ben definit y en sustancia lo que ns diu lo colega que s'creu ser autonomista. Y com nosaltres ja varem dir que no necessitavem entrar en discussió, consignadas quedan fins que tinguem á bé vindicarnos d'ellas.

Avuy tenim altre feya: en fer constar que el señor don Victor Lleonor es corresponsal del colega que porta las conclusions que s'tractava de fer acceptar als industrials d'aquesta ciutat y á mes de Corresponsal, correligionari del colega, encara que ell ab tota la independencia de criteri y apesar de la seva formalitat ho amega; que ls que parlan al Centro Autonomista en las veltadas, segons qui es señor y segons qui nom á secas; que las donas que hi concorren son totas señoras, segons nova aplicació de la frase que pera ús particular s'ha inventat determinat colega; y que nos fa extrany que en un album ó libre del «Centro de Lecturas» s'hagués tingut la debilitat de permetrehi que hi escrivís algo la dona y señora de dias enera.

D'aixó, quan sapiguem de veritat que tots los quefes del partit únich republicá, son ATEOS, quan sapiguem que tots opinan en que s'ha de penjar gent als fanals ó pals y quan sapiguem que ells se fan responsables de tot lo que porta son portaveu en la campaña, alla vors que obrirém mes ample camp á la campaña y á la discussió, será hora de vindicarnos.

Mentrestant aixó y mentre aném escorcollant y cercant datos, lo criteri nosir-el prometem que no'l endevinará per inginyos que sia. Per havernos de penjar la mateixa mort tindrem callent que cantant veritats y qui sab si tindran rahó aquets elements indiferents que ja nos senyalan las personas que ns farán companyia.

Per lo demés lo poble baix, que perteneix á la gent honrada y que es partidari de la revolució per lo que l'opota favorir en sos drets individuals y que no l'espera pera anar á robar, aquesta part del poble sab que ns guanyem la vida com ells, ab la subor del front, y que si no habitem á las tabernas á totas las horas perque ell tampoch hi va; precisament pera que no se li encomeni lo vicí de la gauduleria.

Son democráticos y son liberals: pero ho som de cor: no d'aquells que ab lo nom de liberal volen matar y expatriar á subdits del Estat en que vivim y de la patria que habitem.

Peró quinas cosas tenim! no sembla sino que ns hi enfadem en lo que tan poca cosa val, ja que al cap d'avall tot lo que escriví lo colega clerofobo que diu un setmanari local, son més propias de tractar en broma que en serio.

Ab un que s'enfadi n'hi ha prou, y per enfadada, la Crónica Reusen e d'ahir á la nit; n'hi ha pera sucarni pá y coca y tot.

¡Deu meu y lo que diu! ¡Oh! y lo pitjor es que son unas veritats més grosses que las del CAMPANAR de nostra ciutat, que com á gran y gros ho es més que'l mateix de Valló.

Si'l colega no torna á repartir de franch y per tota la població, pagant los altres, un exemplar del número que porti un article dirigit á la opinión, com per exemple aquells defenansse dels atachs que se li feren com á simpatisador d'anarquistas ó be denunciandlos per lo color en que estava estampat cert número commemorant una fetxa, nos sembla que no n' sortirá gayre lluit, m'ho hi ha de ser.

Casi que'l comensam á compadir hipòcriticamente.

¡Alerta!

El Ajuntament de Tarragona ha demanat al de Barcelona que li presti la seva vallosa influencia pera que s'aprobi lo cambi de trassat del ferrocarril Val de Zafan-Alcañiz-San Carlos de la Rápita, en lo sentit que vagi á parar á Tarragona.

La pretensió del Ajuntament tarragoní que se'n doná compte en la sessió que ahir va celebrar l'Excelentíssim Ajuntament de Barcelona, va passar á la secció corresponent pera l'ens estudi.

Creyéms que nostre Ajuntament solliciti l'apoyo del de Barcelona, fentli present, que única y concordeixi aquest apoyo cas que s'fessin las reformas racionales en lo projecte concebut per los tarragonins.

Recomenem aquest assumpto al señor Alcalde com á President de la Comissió que enten: en lo munt teix, donchs cal estar previnguts de la massa estimació que as teja la gehina ciutat.

Hay que apartar la vista del suelo donde se agitan las miserias y pequeñas pasiones, nos va dir lo Comisario ejecutivo tarragonin y per aixó s'ha dirigit á Barcelona, perque l'interés general es més digne de ser atós que'l particular d'una població.

Per excés d'original y va de bó de bó, no podem publicar una correspondencia que hem rebut de nos tres estimat correspondent á Vilanova y Geltrú donent nos compte de la festa que se celebra en aquella ciutat ab motiu de la inauguració d'una nova associació cantantista.

Victima d'una afecció cardíaca que la retent molt temps en un estat grave, morí a la una de la tarda d'ahir en son mas del passeig de Misericordia, D. Adela Roig Mallatré, esposa, germana y onayada respectivament de nostres amichs D. Ramon Martí Martí, D. Jaime y D. Joan Roig y Mallatré y D. Ricard Santasusagna Sedó.

Las circunstancias de bondad que adornavan a la difunta senyora han de fer que sa pèrdua sia infinitament sentida per son espós a qui professava un carinyo entrañable aixís com a sa tendra filla que deixen en la orfanat y a tota la demés familia que estimava en son més gran màxim.

Sentim de totas veras la pèrdua de la virtuosa senyora y donem a son espós, germans, germanes polítiques y demés familia nostre pesam més sentit.

Lo próxim dia 25 del actual, ab motiu de la festivitat de Sant Jaume, se celebrará ball en los salons de la recreativa societat «El Alba», sent a benefici dels senyors socis dita diversió; quel programa correrá a càrrech de la banda «Juventud Reusense».

Los senyors jurats, pèrits y testimonis que han funcionat desde l'primer de Juliol fins la fetxa y no hegin percibit encara sos honoraris, poden presentarse tots los dies hàbils fins a fi de mes, desde les nou del matí a la una de la tarde, en la Secretaría de govern de l'Audiencia, abont se'ls farán efectius.

Pera facilitar la concurrència a las grans festes y firas que se celebraran a Valencia, en los dia 23 del corrent al primer d'Agost vinent, las Companias de Madrid a Zaragoza y a Alicanc y Nort, han establert un servey especial de viatjers ab bitllets d'anada y tornada de las tres classes a preus reduhits desde Port Bou, Figueras, Girona, Barcelona, y Vilafranca. Se despatxaran los bitllets desde l dia 20 del actual fins al primer d'Agost inclusivament, essent valeders pera tornar als punts de procedencia del 22 al 2 dels representats mesos.

Havent acabat la repatriació de soldats malalts procedents de Cuba, Puerto Rico y Filipinas, los directores dels Hospitals militars acabaran, per fi d'aquest mes, el envío del corresponent parte estadistich diari.

Lo recandat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetas 1005'97.

Secció oficial

Registre civil del dia 21 de Juliol 1899

Naixements

Enrich Huguet Montanya, de Anton e Isabel. Emilia Fabra Granell, de Joseph y Emilia.

Matrimonis

Cap.

Deruncions

Francisco Recasens Banús, 9 mesos, arrabal Robuster, 30.

Secció religiosa

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a las set del matí tindrà lloch la Comunió general en Nostra Senyora dels Dolors y a las cinch de la tarde la funció mensual acostumada.

Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia).

Avuy a las vuyt tindrà lloch la Comunió general ab plática preparatoria pera la Arzicofradia de Santa Teresa de Jesús. A las sis de la tarde ab exposició de S. D. M. després del Rosari se cantara lo Seráfico Trissagi, seguirá la meditació, acabant ab la reserva. Sant de demá.—Santa Cristina.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEBOLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Table with exchange rates for various locations: Interior, Orense, S. Juan, Norts, Fransas, Filipinas, Exterior, París, etc.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Table with exchange rates for Interior, Exterior, Aduanas, Norts.

Table with exchange rates for Amortizable, Fransas, Filipinas, Cuba, Exterior París, París, Londres.

Anuncis particulars

AVIS

Per acort del lltm. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca a concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que vulguin cedir en arrendament, local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab venda pera l'quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dies de publicat aquest anunci.

En las proposicions s'ha de fer constar que las obras d'instalació de la oficina han d'esser de compte dels proponents, acompanyant a las mateixas lo plano acotat del local que s'ofereixi. Reus 5 Juliol 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficar preus inverosímils al fluit elèctric, que en plasso més o menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del «Gas Reusense» donará com a immediat resultat la anulació del fluit gas en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit elèctric. Comprehentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu plasso las demans que indubtablement, ha de rebre del públich reusenche y a las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fiska a sa última tarifa son exageradament baixos, «Le

Gas Reusense

Alumbrat elèctric

Establert ja 'l servey del alumbrat elèctric, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta a la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, a saber:

Table with lamp specifications: Una lámpara incandescent de 5 bujias, pessetas 1'25 al mes; de 10, 1'75; de 16, 2'50; de 25, 3'75.

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d'una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50 Així mateix continuará practicant gratuítament las instalacions particulars. Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

Singles 12 REUS

LLIBRERIA

Singles 12 REUS

Cumplert assortit d'objectes d'escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.—Singles, 12.—Reus.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continuu a la vegada que extraordinarias condicions d'economonia en lo cost de compra y consum, renneixen las de marxa silenciosa, gran limpiesa, espay redabít y facilissim man-ig, ventatjas difícils d'obtenir ab altres sistemas. Teneu marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima a máxima. Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra Reusense, LO DIRECTOR.

Electra los accepta desde ara y en lo moment que 'l sen contrincent dongui un servey regular d'alumbrat elèctric, nostra Societat establirà pera 'ls seus abonats los preus següents:

Table with lamp specifications: Una lámpara incandescent de 5 bujias 1'25; de 10 1'75; de 16 2'50; de 25 3'75. Preu del kilowat, hora. 0'50

En quant a las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se ns porta a la lluyta, a ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos. Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense» Lo Director.

Telegramas

Madrid 22.

Dihen de Londres que hi ha hagut un incendi en una fábrica de Vichombé, quedant 300 familias sense treball.

Lo Sr. Liniers, governador civil de Madrid, ha desautorizat la manifestació que las familias dels presoners de Filipinas se proposavan fer aquesta tarde, dirigintse al Congrés.

A Cádiz s'han declarat en vaga los cotxeros, porque l'Ajuntament vol que substituixin lo sombrero (que 's lliura dels raigs del sol) ab la gorra.

Ademés, l'Ajuntament vol que permaneixin en lo «pescante» en loch d'esperar sots algun arbre pera resguardarse del calor.

Decididament lo flamant Ajuntament regenerador de Cádiz vol que 'ls cotxeros d'aquella ciutat morin de insolació.

Lo capitá general del departament del Ferrol ha presentat la dimissió. S'ignoran las causas d'aquesta resolució.

Los calors a Londres son molt terribles, como no 's coneixian fa anys, causant moltas insolacions.

A Cartagena se treballa activament en lo «Priñcse de Asturias». Lo ministre vol que la Armada compti ab aquest nou barco.

Imp. de C. Ferrando. Plassa de la Constitució.

**INSTITUT VACUNOGENO SUIS
LAUSSANNE**

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINEA		PULPA	
	Ptas.		Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00	Placas pera 3 á 4 vacunas.	1'50
Tubo pera 8 á 10 vacunas.	1'50	Placas pera 6 á 8 vacunas.	3'00
Tubo pera 20 á 25 vacunas.	3'00	Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 á 3 vacunas.	4'00	Frascos pera 50 vacunas.	15'00

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS
DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donar compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydades que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá; entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc; etc; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydades de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugá compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadernat á la holandesa y s ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESETA.

ACREDITADAS ESPECIALITATS

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D'OR

en las exposiciones Mercantil, Industrial y Agrícola celebradas en la ciutat de Tortosa; en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo concurs internacional de Saint-Gilles y gran Dip'oms d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECIONADA

para teñir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS Enforteix, hermosoja, rejuveneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, per blancs que estiguin.—AMPOLLA 2 PESETAS

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económic, lo més efícas, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA

Ferrocarril economic de Reus á Salou

Survey de trens de viatgers

que regirá desde el 1 de Julio de 1896.

SORTIDAS DE REUS

SORTIDAS DE SALOU

Mati		Mati	
Tren núm. 2 á las 4:10	Tren núm. 1 á las 4:35		
> > 12 > 5:45	> > 11 > 6:30		
> > 14 > 7:20	> > 13 > 7:21		
> > 16 > 8:09	> > 15 > 8:10		
> > 18 > 9:00	> > 17 > 10:01		
> > 20 > 10:48	> > 3 > 10:49		
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22 á las 12:35	Tren núm. 25 á las 2:33		
> > 6 > 2:32	> > 27 > 3:15		
> > 26 > 3:14	> > 29 > 3:57		
> > 28 > 3:56	> > 31 > 4:33		
> > 30 > 4:38	> > 33 > 5:21		
> > 32 > 5:20	> > 35 > 6:09		
> > 34 > 6:02	> > 37 > 6:45		
> > 36 > 6:44			
Nit		Nit	
Tren núm. 39 á las 7:25	Tren núm. 41 á las 8:15		
Tren núm. 38 á las 7:24			

OBSERVACIONES: Los dias festivos á mes de la trens indicats en lo present cuadro sortiran un de la estació á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á las 1'30.

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril economic fins devant lo carrer Closa de Mestres.

Survey de trens combinats que regirá desde primer de Julio de 1899.

Sortidas de la Estació.—Mati: 5:25, 6:59, 7:50, 8:40, 10:32, 11:30.—Tarde: 3:02, 3:42, 4:24, 5:06, 5:50, 6:30, 7:14.

Sortidas del carrer Closa de Mestres.—Mati: 5:40, 7:12, 8:00, 8:45, 10:40.—Tarde: 12:30, 2:15, 3:10, 3:52, 4:34, 5:16, 5:58, 6:40, 7:20.

OBSERVACIONES: Los dias festivos á mes de la trens indicats en lo present cuadro sortiran lo núm. 21 de Reus á la 1'44 y l' núm. 23 á la 1'45 de Salou.

Las horas se regiran per lo meridí de Madrid.

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d' interès anyal

Amortisables á llarch plasso de 5 á 50 anys

Ab garantia de fincas

rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera l' propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital. Ademés, lo Banch, acepta en qualsevol época lo reembolso total ó parcial del préstam. No importa que las fincas estiguin hipotecadas. No s' admeten préstams inferiors á 5.000 pesetas. Pera més informes al Agent de dit Banch

JOAQUIM SOCIATS.—Carrer Santa Anna núm. 26.—Reus